

روزشمار جنگ

جمعه

۲ شهریور ۱۳۶۳

۲۶ ذی‌قعدة ۱۴۰۴

۲۴ اوت ۱۹۸۴

۵۳۷

در زمینه رکود فعلی در جبهه‌ها و طرح‌های عملیاتی برای ادامه جنگ، حجت‌الاسلام والمسلمین هاشمی رفسنجانی سخنگوی شورای عالی دفاع، در یادداشت‌های روزانه خود آورده است: «شب آقای محسن رضایی آمد و طرح جامع خود را برای ادامه جنگ آورد. این طرح جالب به نظر نرسید. قرار شد با آقای صیاد مذاکره کنند و سپس برای تصمیم‌گیری نهایی با هم بیایند. از اینکه با تشکیل وزارت اطلاعات، سپاه قدرتی را از دست می‌دهد و آقای [محمد محمدی] ری‌شهری برای گرفتن نیروهای اطلاعاتی سپاه فشار می‌آورد ناراحت‌اند. بعضی‌ها هم این‌گونه مسائل و نیز موضوع به‌دست آوردن امتیازات بیشتر را عامل رکود در جبهه‌ها می‌دانند.»^۱

۵۳۸

در ادامه حملات عراق به اهداف دریایی در خلیج فارس، امروز یک نفتکش حامل نفت ایران در نزدیکی جزیره خارک هدف حمله قرار گرفت.

دو فروند بالگرد جنگی ارتش عراق، ساعت ۱۰:۲۵ امروز، یک نفتکش قبرسی به نام "ام‌بی ست" را که از جزیره خارک بارگیری کرده و به‌سوی بندرعباس در حرکت بود، با موشک هدف قرار دادند و در نتیجه نفتکش مذکور دچار آتش‌سوزی شد.^۲

به گزارش قرارگاه نوح نبی^(ع)، ۲۳ نفر از خدمه این نفتکش به‌وسیله یک نفتکش دیگر نجات یافتند و ۳ نفر از آنها به‌دلیل شدت جراحت به بوشهر منتقل شدند، ۴ نفر از خدمه نفتکش مذکور

* روزنامه/اطلاعات به نقل از خبرگزاری یونایتدپرس نوشته است: این نفتکش، سی‌ویکمین کشتی است که به‌وسیله موشک‌های عراقی در خلیج فارس هدف قرار گرفته و آسیب دیده است. [روزنامه/اطلاعات، ۱۳۶۳/۶/۳، ص ۱۶]

نیز مفقود هستند. براساس این گزارش، یدک‌کش‌ها در حال اجرای عملیات اطفاء حریق می‌باشند.^۳ این در حالی است که یک سخنگوی شرکت هلندی اسمیت انترنشنال، با شدید ارزیابی کردن آتش‌سوزی در این نفتکش، اعلام کرد که عملیات خاموش‌کردن آن چند روز طول خواهد کشید.^{*} به گفته وی، قسمت خدمه کشتی، ماشین‌خانه و دو مخزن این نفتکش بر اثر آتش از بین رفته‌اند و از یکی از مخازن آن نیز نفت به دریا نشت کرده است.^۴

در پی این حادثه، ساعت ۱۳ امروز، اظهارات یک سخنگوی نظامی ارتش عراق درباره این حمله بدین شرح از رادیو پخش بغداد شد: «در ساعت ۱۴:۱۰ صبح امروز، یک هدف دریایی بزرگ در جنوب جزیره خارک مورد حمله و اصابت مؤثر قرار گرفت. هواپیماهای ما پس از انجام این مأموریت بحمدالله سالم به پایگاه‌های خود بازگشتند.»^۵

رادیو بی‌بی‌سی شامگاه امروز در گزارشی راجع به این حادثه، محل وقوع این حمله را ۸۰ کیلومتری جنوب پایانه بارگیری نفت جزیره خارک ذکر کرد و با اشاره به اطلاعیه رادیو بغداد، از شدت آسیب وارد آمده به نفتکش قبرسی و نشت نفت از آن خبر داد. براساس این گزارش، خدمه نفتکش مذکور ۴ افسر یونانی و ملوانان فیلیپینی بوده‌اند.^۶

۵۳۹

در پی ضربات گسترده‌ای که در عملیات موفقیت‌آمیز فتح ۱ به گروه‌های مسلح غیرقانونی وارد آمده است، این گروه‌ها امروز اقدامات ایذایی خود علیه نیروهای جمهوری اسلامی را به‌طرز محسوسی افزایش دادند.

در درگیری نیروهای تأمین پایگاه قلی اسماعیل (از گردان مرزی سردشت) با عوامل مسلح ضدانقلاب ۳ سرباز و ۲ نفر از افراد بسیج شهید و ۲ نفر دیگر از نیروهای خودی مجروح شدند.^۷ بنا به اعلام سپاه مریوان، بر اثر کمین افراد حزب رزگاری (رستگاری) در محور دزلی، از نیروهای خودی ۳ نفر به شهادت رسیدند و یک نفر دیگر مجروح شد.^۸

سپاه سردشت در گزارشی اعلام کرد: در حمله عناصر مسلح ضدانقلاب به نیروهای خودی در محور پیرانشهر، ۲ نفر شهید شدند، یک نفر مجروح شد و ۳ نفر دیگر هم به گروگان برده شدند.^۹ نیروهای تأمین گروهان شهید جلالی (از گردان مرزی بانه) از ساعت ۱۷ تا ۱۸:۳۰ با افراد گروه‌های مسلح غیرقانونی درگیر شدند که در نتیجه، از نیروهای خودی یک سرباز شهید و یک سرباز دیگر زخمی شد.^{۱۰}

* به گزارش خبرگزاری رویتر، نیروهای نجات این آتش‌سوزی را یک روز بعد یعنی شنبه ۱۳۶۳/۶/۳ مهار کردند.
[روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۶۳/۶/۴، ص ۲]

امروز همچنین میان نیروهای خودی با عوامل مسلح ضدانقلاب در روستای وسنه (مریوان) درگیری رخ داد و یکی از پیشمرگان مسلمان کرد به شهادت رسید.^{۱۱} در ساعت ۲ بامداد امروز، یک گروه ۳۰ نفری از افراد حزب دمکرات با آر.پی.جی به پایگاه یغباس شهرستان کامیاران (استان کردستان) حمله کردند. در این حادثه فقط خساراتی به ساختمان اطراف پایگاه وارد شد.^{۱۲}

هم‌زمان با حمله مذکور در اقدام دیگری اشرار مسلح ضدانقلاب، به سمت شهربانی مه‌باد تیراندازی کردند. به گزارش اداره اطلاعات شهربانی، مهاجمان پس از تیراندازی متقابل نیروهای شهربانی، با استفاده از تاریکی شب گریختند؛ گفتنی است تیراندازی‌های پراکنده‌ای در همین محل در ساعت ۲۲ شب گذشته نیز گزارش شده بود.^{۱۳}

به گزارش رکن سوم ناحیه ژاندارمری کردستان، درگیری نیروهای کمین پایگاه تازه‌ده توت‌سوران (از گردان مرزی مریوان) با عناصر ضدانقلاب که از اواخر شب گذشته آغاز شده بود، در ساعت ۲۰:۰۰ بامداد امروز، بدون تلفات نیروهای خودی خاتمه یافت.^{۱۴} علاوه‌براین، امشب پایگاه بالک (از گردان مرزی مریوان) حدود سه ساعت با افراد مسلح ضدانقلاب درگیر شد که این درگیری بدون تلفات نیروهای خودی به پایان رسید.^{۱۵}

۵۴۰

نیروهای خودی امروز نیز اقداماتی را برای تأمین و حفظ امنیت در مناطق کردنشین انجام دادند. در اطراف جوانرود ۱۰ نفر از افراد حزب دمکرات امروز در درگیری با نیروهای سپاه کشته شدند.^{۱۶} در عملیات کمین نیروهای خودی که در سه‌راهی نوجوان محال برادوست (ارومیه) اجرا شد، ۳ نفر از چته‌های ضدانقلاب شامل سرپل سابق مقر خانیک، مسئول مقر گلشیخان و مسئول نیروهای بازمانده مقرهای گلشیخان و خانیک کشته شدند^{۱۷} و یک قبضه کلاشینکف، ۷ عدد خشاب، ۲ عدد نارنجک دستی و ۱۸۰ تیر فشنگ به دست نیروهای خودی افتاد.^{۱۸} پیشمرگان گردان محمد رسول‌الله (ص) که امشب برای اجرای کمین به روستای قوجاق (دیواندره) رفته بودند یکی از اعضای کومه‌له را دستگیر کردند.^{۱۹}

به گزارش سپاه سردشت، امروز ۳ نفر از عوامل وابسته به حزب دمکرات و یک نفر از اعضای حزب خبات، تسلیم نیروهای خودی شدند.^{۲۰} نیروهای پایگاه شیخ‌السلام (از گردان مرزی بانه) یک عدد مین کاشته شده به‌دست ضدانقلاب را در محور بانه - سردشت کشف کردند.^{۲۱}

۵۴۱

ضرورت بازگو شدن موفقیت‌های نظام جمهوری اسلامی، بررسی ابعاد مختلف حادثه بمب‌گذاری روز گذشته در تهران، تأکید مجدد بر سقوط صدام به عنوان پیش‌شرط پایان جنگ و هشدار به دولت فرانسه به دلیل حمایت آن کشور از گروه‌های مخالف جمهوری اسلامی مهم‌ترین محورهای سخنان رئیس مجلس شورای اسلامی در خطبه‌های امروز نماز جمعه تهران بود.

حجت‌الاسلام والمسلمین هاشمی رفسنجانی در خطبه اول نماز جمعه امروز تهران با پرداختن به مباحث عدالت اجتماعی و تبعیض نژادی، به شیوه‌های استثمارگران و استعمارگران غربی اشاره کرد و سپس در مقام مقایسه با یادآوری نحوه برخورد اسلام با ملل غیراسلامی، به تبیین سیره رسول اسلام^(ص) درباره اعزام نیروهای نظامی به جنگ پرداخت. وی در بخشی از سخنان خود گفت: پیغمبر اسلام قبل از هر چیز نیروهای نظامی را به تقوای الهی سفارش می‌کرد؛ چراکه تقوا «برای یک نظامی بیشتر لازم است، آن کس که شمشیر یا تفنگ به دست می‌گیرد و انگشتش روی ماشه توپ است که می‌تواند یک شهر را خراب بکند و انسان‌هایی را به آتش بکشد، تقوا بیشتر لازم دارد... در همه میدان‌های زندگی ما نیاز به تقوا داریم و به‌خصوص پیغمبر برای اعزام نیروها تکیه داشت اول اینها را به تقوا امر بکند».

رئیس مجلس شورای اسلامی در ابتدای خطبه دوم نماز جمعه امروز تهران، به مناسبت فرارسیدن هفته دولت، خواستار بازگوشدن «خدمات و موفقیت‌های انقلاب» در رسانه‌های جمعی شد و ضمن اشاره به وجود برخی کمبودها و مشکلات در کشور اظهار کرد: «جامعه ما توجه بکند که این انقلاب از لحظه‌ای که آغاز شده تاکنون که ان شاء الله برای آینده دور هم مسیر تکاملی، پیشرفت و سازندگی‌اش را با سرعت و بلکه با سرعت روزافزون علی‌رغم مشکلاتی که هر روز از زوایای مختلف دارد بر ما تحمیل می‌شود، دارد ادامه می‌دهد و موفقیت بسیار فراوان است».

حجت‌الاسلام والمسلمین هاشمی رفسنجانی سپس انفجار روز گذشته در تهران که تلفات زیادی دربرداشت، را یک حادثه "افشاگر" و نشان‌دهنده "چهره پلید دشمنان جمهوری اسلامی" خواند و افزود: «مردمی که در آن حادثه شهید شدند ... جزء محروم‌ترین و مستضعف‌ترین آدم‌ها هستند چون ما می‌دانیم در میدان راه‌آهن چه کسانی بیشتر آنجا پیدا می‌شوند و این مسئله را هم همان بمب‌گذار می‌داند و عوامل محرک آن هم می‌دانست... پیدا است که [عاملین این حادثه] هیچ انگیزه انسانی در وجودش نمی‌تواند باشد و یک ذره از این هدف که بتواند از لحاظ انسانی قابل توجیه باشد، وجود ندارد و این امر ماهیت پلید اینها را نشان می‌دهد».

وی با یادآوری هم‌زمانی این انفجار با موسم حج و تظاهرات عظیم حجاج در عربستان سعودی و نیز تلاش‌های ایران برای اخراج رژیم صهیونیستی از سازمان ملل، در زمینه اهداف

عاملان این حادثه اظهار کرد: به دنبال وقوع این انفجار «دنیا اگر می‌خواهد از ایران چیزی را نقل کند به جای تظاهرات مکه، انفجار راه‌آهن را می‌گوید، ... به جای حرکت در سازمان ملل، این انفجار را می‌گوید ... و چنین حرکتی می‌تواند یک چنین ارزش سیاسی برای آنها آن هم برای دشمنان همه ما داشته باشد. ... اینها جیره‌خوارند و واقعاً مزدور هستند، اگر در دنیا خبری از اینها منتشر نشود، ارباب‌ها به اینها پول نمی‌دهند و اینها برای اینکه فرانسه و امریکا و سایرین را قانع کنند که به اینها پول بدهند و حمایتشان کنند باید خودشان را نشان بدهند. ... نفس اعلام حضور با یک عمل برای اینها وسیله ارتزاق است و همین مقدار برایشان کافی است.»

امام‌جمعه موقت تهران همچنین حادثه بمب‌گذاری در میدان راه‌آهن تهران را واکنشی به عملیات موفقیت‌آمیز پاک‌سازی اخیر در مناطق کردنشین دانست و با اشاره به اقدامات جدید دستگاه قضایی در زمینه آزادسازی زندانیان گروهک‌ها و توابع گروه‌های مخالف با جمهوری اسلامی، این حادثه را نوعی تلاش مخالفان برای واداشتن جمهوری اسلامی به واکنش خشونت‌آمیز ارزیابی کرد و از این رو، خواستار هوشیاری مسئولان قضایی و دستگاه‌های ذی‌ربط شد و افزود: «ما باید منطقی برخورد کنیم، نه این باعث باشد افرادی که استحقاق آزادی دارند آزادشان نکنیم، آنها که استحقاق عفو دارند عفویشان نکنیم. ... ما باید رویه اسلامی خودمان را انجام دهیم. ... باید مواظب اصل جریان باشیم و هم مواظب باشیم که عکس‌العملی برخورد نکنیم و عطوفت و رأفت اسلامی را به‌خاطر جنایات آنها فراموش نکنیم.»

رئیس مجلس شورای اسلامی با اشاره به این احتمال که گروه‌های مخالف جمهوری اسلامی که در فرانسه حضور دارند در این حادثه بمب‌گذاری دست داشته‌اند، در انتقاد از کشورهای حامی این گروه‌ها گفت: «فرقی نمی‌کند این بمب را منافقین گذاشته باشند یا سلطنت‌طلب‌ها گذاشته باشند یا لیبرال‌ها و ملی‌گراها گذاشته باشند یا هرکس دیگری که گذاشته باشد، همه اینها لانه‌شان در فرانسه است و همه اینها تحت حمایت فرانسه هستند و رهبران اینها دارند با پول امریکا و ارتجاع منطقه و حمایت پلیس فرانسه زندگی و برنامه‌ریزی می‌کنند.» وی همچنین با جدادانستن حساب مردم فرانسه از دولت این کشور، به دولت فرانسه به دلیل حمایت‌های گوناگون از گروه‌های تروریستی هشدار داد و گفت: «ما دولت فرانسه را شریک این جرم می‌دانیم. ... باید جواب‌گوی این جنایات باشد. منتها ما اهل تروریسم نیستیم و ما به فکر انتقام این‌طوری نیستیم و ما هیچ‌وقت از مردم فرانسه انتقام نمی‌گیریم. ... ما این جنایت را در پرونده باند سیاه حاکم بر فرانسه می‌نویسیم و آن‌طوری که خداوند و اسلام به ما اجازه بدهد روزی انتقام آن را در جاهای دیگر می‌گیریم، البته نه با کشتن مردم فرانسه.»

نماینده امام در شورای عالی دفاع با اشاره به اینکه «منافقین هفته آینده را هفته حرکت برای مبارزه با جنگ اعلام کرده‌اند»، این حرکت را بخشی از فشارهای تبلیغاتی قدرت‌های جهانی

برای وادار ساختن جمهوری اسلامی به پذیرش توقف جنگ برشمرد. وی در زمینه شرایط ایران برای خاتمه جنگ خاطرنشان کرد: «جنگ فقط زمانی پایان می‌یابد که صدام و حزب بعث از عراق کنده شده و مردم عراق آزاد شده باشند.»^{۲۲}

۵۴۲

نخست‌وزیر به مناسبت فرارسیدن هفته دولت، ضمن تأکید بر ضرورت هم‌سویی دولت و مجلس و اشاره به لزوم بهره‌گیری از توان نهادهای انقلاب اسلامی، خواستار نظارت و استمرار حمایت‌های مردمی در راستای نیل به اهداف نظام جمهوری اسلامی شد.

میرحسین موسوی نخست‌وزیر، که به مناسبت فرارسیدن هفته دولت، سخنران پیش از خطبه‌های نماز جمعه این هفته تهران بود، درباره رأی اعتماد مجلس شورای اسلامی به کابینه گفت: «مجلسی که گرایش آن همان گرایش ملت است و سمت‌گیری آن همان سمت‌گیری ملت ... در رأس امور است، طبیعی بود که بعد از انتخاب و تشکیل دور دوم، دولت برای اطمینان بیشتر از این مجلس رأی اعتماد بگیرد و در نظام ما هیچ دولتی بدون اتکا و اعتماد و کمک‌گیری از مجلس نمی‌تواند موفق باشد.»

نخست‌وزیر با اشاره به شرایط و مقتضیات انقلابی نظام جمهوری اسلامی و توطئه‌های گوناگون علیه آن، در خصوص ضرورت هم‌سویی دولت با مجلس و چگونگی رأی اعتماد مجلس به دولت اظهار کرد: «در چنین موقعیتی اگر دولت هم‌سو با مجلس که عصاره شما ملت است نباشد، چگونه می‌تواند با این همه توطئه‌ها و دسیسه‌ها مقابله کند. ... مجلس هم با قدرت به این مسئله رأی اعتماد برخورد کرد. سه سال گذشته، سه سال خدمت وزرا و دولت را نقد و بررسی کرد و با یک قدرت بی‌نظیر رأی خود را داد و تغییراتی هم ایجاد کرد که حاصل آن به نفع ملت و خیر و صلاح کشور خواهد بود.»

موسوی همچنین درباره مواضع مغرضانه رسانه‌های جهانی در قبال اوضاع جمهوری اسلامی ایران گفت: «یقیناً ملت ما از لحاظ سیاسی آگاه‌ترین ملت جهان است. در هیچ جای جهان تا این حد مسائل کشور مورد بحث قرار نمی‌گیرد و در هیچ جا سابقه ندارد. طبیعی است که رسانه‌های استکباری نخواهند این حقایق را به گوش جهانیان برسانند. آنها سعی می‌کنند جلوی هر نوع خبری را که به جهانیان در مورد انقلاب اسلامی و جمهوری اسلامی آگاهی بدهد، بگیرند.»

وی در ادامه سخنان خود با اشاره به واقعه بمب‌گذاری روز گذشته در میدان راه‌آهن تهران، چنین حوادثی را بر بقاء و رویکردهای جمهوری اسلامی بی‌تأثیر دانست و تأکید کرد: «ما از این انفجارها زیاد دیده‌ایم. انفجار [دفتر] نخست‌وزیری را دیده‌ایم. شهادت رجایی‌ها، باهنرها، بهشتی‌ها و ۷۲ تن یارانش را دیده‌ایم. اگر این انفجارها قرار بود سرنوشت‌ساز باشد، بایستی از آن زمان بساط این نظام برچیده می‌شد.»^{۲۳}

نخست‌وزیر در زمینه جلوگیری از فساد و انحراف، مردم را مهم‌ترین عامل برشمرد و از این‌رو نظارت مردمی را در تمامی سطوح خواستار شد و افزود: «به‌طور قطع در هیچ کشوری مثل کشور ما ملاک‌ها در دست مردم نیست. ... به‌خاطر تجربه‌هایی که ملت ما داشته، نمایندگانش در مجلس خبرگان و در قانون اساسی و سایلی و ابزاری برای نظارت دائم بر دولت درست کردند نظیر مجلس، قوه قضایی و سازمان بازرسی کل کشور. تمام اینها به‌طور مداوم کار می‌کنند و کارشان مهم است برای جلوگیری از فساد و کج‌روی و انحراف و اینها دولت را در نظام جمهوری اسلامی قوی می‌کند. ... ولی مهم‌ترین نظارت، نظارت مردم است. مردم در تمام سطوح باید نظارت کنند.»

موسوی اقتدار نظام جمهوری اسلامی را نشئت گرفته از ایستادگی ملت دانست و ضمن اشاره به تأسیس نهادهای انقلاب اسلامی و پایگاه مردمی آنها حمایت از این نهادها را از ویژگی‌های دولت خط امام معرفی کرد و گفت: «وسیله نگهداری و تداوم انقلاب از طریق مردم، همین نهادهای انقلاب اسلامی بودند. ... انجمن‌های اسلامی، سپاه، جهاد، جهاد دانشگاهی همه نیروهایی که جمع شده‌اند در زیر چتر یک نهاد انقلابی به‌صورت اصیل رسالتشان برای این انقلاب مهم است. ... نهادهای انقلاب در رابطه با استمرار انقلاب اسلامی و سلامت نظام اجرایی کشور نقش حساسی دارند. این‌جور نیست که امروز وظیفه نهادهای انقلابی و اسلامی ما به پایان رسیده باشد. نقش نظارت و پاسداری آنها همچنان [به قوت خود] باقی است و بعد از خود مردم مستقیم‌ترین وسیله نظارت مردم بر امور اجرایی هستند.»

نخست‌وزیر در بخش آخر سخنان خود، بر نقش عامل نظارت و پشتوانه مردمی در سلامت نظام اجرایی و تحقق شعارهای کشور تأکید و خاطرنشان کرد: «دولت در نظام ما بدون این پشتوانه هیچ‌گونه قدرت و اقتداری برای اقدام نخواهد داشت. ... و دولت هم از سوی دیگر نباید مسئله‌ای پنهان از ملت داشته باشد و باید مشکلات و مسائل خودش را برای مردم بازگو کند و ... ما یقین داریم بازگویی مسائل و مشکلات و همچنین گفتن گام‌هایی که برداشته می‌شود، یقیناً مردم را در کنار دولت قرار خواهد داد.»^{۲۴}

۵۴۳

وزیر کشور حادثه بمب‌گذاری روز گذشته در تهران را از نظر سیاسی و عملیاتی بی‌ارزش خواند و عملکرد دولت جمهوری اسلامی را در موقعیت کنونی و هم‌زمان با ادامه جنگ موفق ارزیابی کرد. حجت‌الاسلام علی‌اکبر ناطق نوری وزیر کشور، امروز در بازدید از استان گیلان، در گفت‌وگویی ضمن تشریح اقدامات ارگان‌های مختلف ذی‌ربط در زمینه مبارزه با قاچاقچیان مواد مخدر و تأمین امنیت مرزهای شرقی کشور، حادثه بمب‌گذاری روز گذشته در میدان راه‌آهن

تهران را یک حرکت بدون ارزش خواند و گفت: «مکانی که انفجار در آن رخ داده است نه تنها جای حساسی نیست، بلکه یکی از مناطق محروم و به‌واقع فقیرنشین‌ترین نقطه تهران است و این عمل از حیث سیاسی و عملیاتی فاقد ارزش است.»

وزیر کشور همچنین درمورد عاملان این بمب‌گذاری اظهار کرد: «به نظر می‌رسد که گروه‌های سلطنت‌طلب و راست‌گرا و یا وابسته به رژیم بعثی عراق و یا منافقین در این انفجار دست داشته‌اند و شاید هم این عمل در چنین زمانی به مناسبت ۲۸ مرداد تنها با چند روز تأخیر و یا به مناسبت برگزاری هفته دولت صورت گرفته باشد.»

ناطق نوری با اشاره به اینکه سازمان مجاهدین خلق (منافقین) هفته دولت جمهوری اسلامی را هفته اعتراض به جنگ و «درواقع هفته حمایت از صدام» اعلام کرده است، تأکید کرد: «درهرحال، هر گروهی که اقدام به این حرکت کور کرده باشد سودی از این اقدام به دست نخواهد آورد مگر اینکه با خشم و نفرت ملت ما بیش‌ازپیش مواجه شوند.»

وزیر کشور امروز همچنین در سخنرانی پیش از خطبه‌های نماز جمعه رشت، درمورد عملکرد دولت باوجود مشکلات ناشی از جنگ خاطرنشان کرد: «علی‌رغم اینکه استکبار جهانی شرق و غرب برای سرپا نگه‌داشتن صدام مدرن‌ترین و مجهزترین سلاح را در اختیار رژیم بعثی - صهیونیستی بغداد قرار می‌دهند، در چنین وضعیتی دولت ما در همه ابعاد و شئونات مملکتی و نیز مسائل بین‌المللی به پیروزی‌های چشمگیری دست یافته است.» وی نقش‌آفرینی و اقدامات تمامی وزارتخانه‌ها، ادارات، سازمان‌ها و نهادهای انقلابی در طول جنگ تحمیلی را نمونه بارز موفقیت دولت برشمرد و با اعلام اینکه هم‌اکنون یک‌سوم بودجه کل کشور صرف هزینه‌های جنگی می‌شود، بر تداوم جنگ تا "سقوط صدام" تأکید کرد.^{۲۵}

۵۴۴

کاردار سفارت جمهوری اسلامی ایران در همراه امروز با سام نجوما رهبر جبهه آزادی‌بخش سواپو (نامیبیا)، دیدار و گفت‌وگو کرد.

در این دیدار سام نجوما انقلاب اسلامی ایران به رهبری امام خمینی را مایه دلگرمی نهضت‌های آزادی‌بخش جهان به‌ویژه سواپو دانست و درمورد جنگ عراق علیه ایران گفت: «ما همچنین شاهد ایستادگی شما دربرابر تحریم اقتصادی غرب و تجاوز بزرگ عراق بودیم و این طبیعی است که قدرت‌های امپریالیستی برای حفظ منافع خود کشورهای دیگر را به جنگ هم می‌اندازند و کاملاً مشخص است که امریکا ازطریق ایادی خود با انقلاب شما به مبارزه برخاسته است.»^{۲۶}

کاردار سفارت ایران در همراه نیز با اعلام پشتیبانی جمهوری اسلامی از نهضت‌های آزادی‌بخش

جهان به خصوص سوپا و جنبش‌های جنوب افریقا علیه رژیم نژادپرست افریقای جنوبی، به قطع رابطه ایران با این رژیم و همچنین رژیم اشغالگر قدس و رودزیا اشاره و بر گسترش روابط جمهوری اسلامی با کشورهای افریقای تأکید کرد. وی ابراز امیدواری کرد ملت نامیبیا هر چه زودتر استقلال کامل خود را به دست بیاورد.^{۲۷}

این دیپلمات ایرانی در دیدار با رهبر جبهه آزادی‌بخش سوپا ضمن تشریح چگونگی آغاز جنگ عراق علیه ایران، حمله به مناطق مسکونی و استفاده از جنگ‌افزارهای شیمیایی و کشاندن جنگ به خلیج فارس را «نشانه ناتوانی رژیم عراق و قریب‌الوقوع بودن سقوط صدام» برشمرد و گفت: «امریکا برای جلوگیری از این امر در صدد توطئه‌آفرینی در منطقه و توجیه حضور نظامی خود در این قسمت از جهان است و کار گذاشتن مین در دریای سرخ و کانال سوئز در ادامه همین توطئه و برای بی‌ثبات کردن منطقه است.» وی همچنین بر عزم جمهوری اسلامی مبنی بر نپذیرفتن مداخله و سلطه امریکا در منطقه تأکید کرد.^{۲۸}

۵۴۵

رادیو مسکو در دو گزارش کوتاه افزایش مناسبات اقتصادی جمهوری اسلامی ایران با کشورهای بلوک شرق و همچنین هند را بررسی کرده است.

این رادیو در گزارشی گفت: به تازگی چند کشور بلوک شرق از جمله آلمان شرقی و چکسلواکی قراردادهای جدیدی را به منظور خرید تولیدات مختلف واحدهای صنعتی با جمهوری اسلامی ایران منعقد کرده‌اند. با توجه به اینکه کشورهای بلوک غرب (سرمایه‌داری) به دلیل بحران اقتصادی، موانع گمرکی اضافی را در برابر صادرات ایران و دیگر کشورهای در حال توسعه ایجاد می‌کنند، همکاری کشورهای مزبور با بلوک شرق، اهمیت بیشتری می‌یابد.^{۲۹}

رادیو مسکو همچنین در گزارشی دیگر به بررسی روابط اقتصادی جمهوری اسلامی با هند پرداخته است. بنا بر این گزارش، صدور کالاهای صنعتی هند به ایران از میزان ۲۰۰ میلیون روپیه در دوران پهلوی به بیش از ۷۰۰ میلیون روپیه در سال گذشته افزایش یافته است و این رقم در سال جاری به یک میلیارد روپیه خواهد رسید. گفتنی است جمهوری اسلامی ایران نیز تجهیزات راه‌آهن و ماشین‌های صنعتی نساجی را از هند وارد کرده و در مقابل نفت و دیگر کالاهای صادراتی سنتی خود را به این کشور صادر می‌کند.^{۳۰}

۵۴۶

حسن علی وزیر بازرگانی عراق، که در رأس یک هیئت اقتصادی در ترکیه به سر می‌برد، امروز در دیدار با تورگوت اوزال نخست‌وزیر ترکیه، خواستار تمدید زمان بازپرداخت بدهی‌های عراق

به این کشور شد.^{۳۱} به گزارش خبرگزاری جمهوری اسلامی از آنکارا، وزیر بازرگانی عراق در این دیدار ضمن درخواست تمدید مهلت بازپرداخت بدهی ۱۰۰ میلیون دلاری عراق به ترکیه اظهار کرد: «امیدوارم که دولت ترکیه موقعیت ما را درک کند و در این مورد با ملایمت و مدارا رفتار نماید و در چنین شرایطی ارسال کالا به عراق متوقف نشود».^{۳۲}

۵۴۷

مقامات چین و کویت بر ضرورت خاتمه یافتن جنگ ایران و عراق تأکید کردند. رادیو کویت در گزارشی اعلام کرد در دیدار امروز محمد یوسف عدسانی رئیس مجلس کویت با نخست‌وزیر چین، دو طرف اوضاع منطقه خلیج فارس به‌ویژه تحولات جنگ ایران و عراق را بررسی کردند. به گفته رئیس مجلس کویت، نخست‌وزیر چین در این دیدار تلاش‌های کشورها و سازمان‌های مختلف از جمله شورای همکاری خلیج فارس به‌منظور متوقف کردن جنگ ایران و عراق را ستود و از آمادگی کشور متبوع خویش برای تلاش به‌منظور خاتمه دادن به این جنگ خبر داد. براساس این گزارش نخست‌وزیر چین اظهار کرده است: «ادامه این جنگ هیچ‌گونه سودی برای دو کشور و همچنین تمامی منطقه خلیج فارس در بر نخواهد داشت».^{۳۳}

۵۴۸

به دنبال اظهارات روز گذشته وزیر نفت جمهوری اسلامی ایران، امروز رادیو صوت الجماهير مدعی شد که اقدام عراق به محاصره بنادر نفتی ایران، موجب کاهش تولید و صادرات نفتی این کشور شده است. این رادیو به نقل از «منابع آگاه نفتی در وین»، سخنان روز گذشته وزیر نفت ایران مبنی بر کاهش داوطلبانه تولید نفت ایران با هدف جلوگیری از کاهش بهای آن را «عاری از حقیقت» برشمرد و ادعا کرد که کاهش تولید و صادرات از «محاصره مداوم بنادر نفتی ایران از جانب عراق» ناشی شده است.^{۳۴}

۵۴۹

در اعتراض به محدودیت سفر شیعیان لبنانی به عربستان برای انجام فریضه حج، ساختمان سفارت عربستان در لبنان به آتش کشیده شد. ظهر امروز، حدود یک هزار نفر در اعتراض به اقدام سفارت عربستان در لبنان به اعمال محدودیت در زمینه صدور روادید سفر حج برای شیعیان لبنان، با در دست داشتن پلاکاردهایی، در مقابل ساختمان سفارت عربستان در بیروت تظاهرات کردند و سپس عده‌ای از تظاهرکنندگان با ورود به این ساختمان آن را به آتش کشیدند.^{۳۵}

گزارش خبرگزاری فرانسه حاکی است یک عضو سازمان جهاد اسلامی در تماس تلفنی با مطبوعات خارجی، رژیم عربستان سعودی را تهدید کرد در صورت فراهم نکردن تسهیلات لازم برای سفر زائران به مکه، سازمان مذکور به منافع آن رژیم در سرتاسر جهان ضربه وارد خواهد کرد.^{۳۶}

در عین حال امشب، رادیو بی بی سی در گزارشی در این باره، تلاش کرد حمله به سفارت عربستان در بیروت را به هواداران جمهوری اسلامی ایران منتسب سازد. این رادیو گفت: «ده ها نفر از هواداران رهبر مذهبی ایران آیت الله خمینی» پس از راه پیمایی در خیابان های بیروت غربی و ضمن سردادن شعارهایی بر ضد اسرائیل، با ورود به ساختمان سفارت عربستان سعودی، «تصویر آیت الله خمینی را بر دیوار [آن] نصب کردند و پس از چند دقیقه از ساختمان که دستخوش آتش شده بود خارج شدند.»^{۳۷}

منابع و مآخذ روزشمار ۱۳۶۳/۶/۲

۱. اکبر هاشمی رفسنجانی، به سوی سرنوشت (کارنامه و خاطرات سال ۱۳۶۳)، به اهتمام محسن هاشمی، تهران: دفتر نشر معارف انقلاب، چاپ پنجم ۱۳۸۶، ص ۲۵۹.
۲. سند شماره ۱۵۲۱۴۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از قرارگاه نوح^(۲) به معاونت عملیات فرماندهی کل سپاه، ۱۳۶۳/۲/۲.
۳. سند شماره ۱۵۲۱۴۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از قرارگاه نوح^(۲) به معاونت عملیات فرماندهی کل سپاه، ۱۳۶۳/۲/۲.
۴. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۶۳/۶/۴، ص ۲.
۵. واحد مرکزی خبر صداسیمای جمهوری اسلامی ایران، بولتن رادیوهای بیگانه، ۱۳۶۳/۶/۳، ص ۳، رادیو بغداد، ۱۳۶۳/۶/۲.
۶. همان، صص ۴ و ۵، رادیو بی بی سی، ۱۳۶۳/۶/۲.
۷. سند شماره ۳۷۳۶۷۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از رکن ۳ قرارگاه عملیاتی شمال غرب ژاندارمری به رکن ۳ فرماندهی ژاندارمری جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۶۳/۶/۳، ص ۱.
۸. سند شماره ۳۳۶۸۰۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات ستاد کردستان به اطلاعات قرارگاه حمزه سیدالشهدا^(۲)، ۱۳۶۳/۶/۴.
۹. سند شماره ۳۳۶۷۵۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات سپاه سردشت به اطلاعات قرارگاه حمزه سیدالشهدا^(۲)، ۱۳۶۳/۶/۲.
۱۰. سند شماره ۳۰۲۳۹۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از رکن ۳ ناحیه ژاندارمری کردستان به استانداری کردستان، ۱۳۶۳/۶/۳، ص ۱.
۱۱. سند شماره ۸۱۸۶۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اداره اطلاعات شهربانی به دفتر اطلاعات و تحقیقات نخست وزیری، ۱۳۶۳/۶/۳.
۱۲. سند شماره ۸۱۹۶۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اداره اطلاعات شهربانی به دفتر اطلاعات و تحقیقات نخست وزیری، ۱۳۶۳/۶/۸.
۱۳. سند شماره ۸۱۸۶۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اداره اطلاعات شهربانی به دفتر اطلاعات و تحقیقات نخست وزیری، ۱۳۶۳/۶/۲.
۱۴. سند شماره ۳۰۲۳۹۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از رکن ۳ ناحیه ژاندارمری کردستان به استانداری کردستان، ۱۳۶۳/۶/۲.
۱۵. سند شماره ۳۰۲۳۹۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، ص ۱.
۱۶. سند شماره ۸۱۹۰۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اداره اطلاعات شهربانی به دفتر اطلاعات و تحقیقات نخست وزیری، ۱۳۶۳/۶/۵.
۱۷. قرارگاه حمزه سیدالشهدا^(۲)، بولتن نوبه ای اطلاعاتی، ۱۳۶۳/۷/۲، ص ۲.
۱۸. سند شماره ۲۲۷۹۳۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: بولتن هفتگی منطقه ۱۱ سپاه، شماره ۵، ۱۳۶۳/۶/۱۱، ص ۸.
۱۹. سند شماره ۳۳۶۸۰۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه ناحیه کردستان به فرماندهی قرارگاه حمزه سیدالشهدا^(۲)، ۱۳۶۳/۶/۳.
۲۰. سند شماره ۳۳۶۷۵۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.
۲۱. سند شماره ۳۰۲۳۹۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، ص ۱.

۳۱. روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۳/۶/۴، ص ۱۶.
۳۲. روزنامه کیهان، ۱۳۶۳/۶/۴، ص ۲۴.
۳۳. واحد مرکزی خبر صداوسیما جمهوری اسلامی ایران،
بولتن رادیوهای بیگانه، ۱۳۶۳/۶/۳، ص ۲۶، رادیو کویت،
۱۳۶۳/۶/۲.
۳۴. واحد مرکزی خبر صداوسیما جمهوری اسلامی ایران،
بولتن رادیوهای بیگانه، ۱۳۶۳/۶/۵، ص ۱۲، رادیو صوت
الجماهیر، ۱۳۶۳/۶/۲.
۳۵. روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۳/۶/۳، ص ۱۶.
۳۶. روزنامه کیهان، ۱۳۶۳/۶/۳، ص ۲۴.
۳۷. واحد مرکزی خبر صداوسیما جمهوری اسلامی ایران،
بولتن رادیوهای بیگانه، ۱۳۶۳/۴/۳، ص ۴، رادیو بی بی سی،
۱۳۶۳/۶/۲.
۳۸. روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۳/۶/۳، ص ۳.
۳۹. واحد مرکزی خبر صداوسیما جمهوری اسلامی ایران،
بولتن رادیوهای بیگانه، ۱۳۶۳/۶/۳، ص ۱۸، رادیو مسکو،
۱۳۶۳/۶/۲.
۳۰. همان.
۲۲. اکبر هاشمی رفسنجانی، خطبه‌های جمعه ۱۳۶۳، جلد ۶
(۱۳۶۳/۶/۱۶ - ۱۳۶۳/۱/۳)، زیر نظر محسن هاشمی،
تهران: دفتر نشر معارف انقلاب با همکاری سازمان مدارک
فرهنگی انقلاب اسلامی، ۱۳۷۶، صص ۳۷۸ - ۳۵۱.
۲۳. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۶۳/۶/۳، ص ۱۰.
۲۴. روزنامه کیهان، ۱۳۶۳/۶/۳، ص ۲۲.
۲۵. همان، ص ۲.
۲۶. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۶۳/۶/۳، ص ۲.
۲۷. روزنامه کیهان، ۱۳۶۳/۶/۳، ص ۲.
۲۸. روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۳/۶/۳، ص ۳.